

Environmental Law
Sem-II

May-2012

9:1st half 12-AM(v)

Con. 3272-12.

(REVISED COURSE)

MR-4214

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Answer the following (not more than **two** sentences) :—

20

- (a) Give a brief note on Central Water Laboratory.
- (b) How is 'Board' defined under the Air Act ?
- (c) What does 'Act' mean under Bio-Medical Waste Rules ?
- (d) Under the Air Act, the Board can make application to which court of law for restraining causing pollution ?
- (e) Explain 'Educational Institution' as defined under Noise Pollution Rules.
- (f) What is 'Cognizance of Offences' under Environment Protection Act ?
- (g) What is the aim / object of the Forest Act ?
- (h) What does 'Accident' mean under the National Environment Tribunal Act ?
- (i) When is import of Hazardous Waste permitted under the Hazardous Waste Rules ?
- (j) What does the 'Sustainable Development' relating to Environment Protection mean ?

2. Write short notes on any **four** of the following :—

20

- (a) Offences by Company under the Air Act
- (b) Stockholm Conference
- (c) Eco-Labeling Scheme
- (d) Ratlam Municipality v. Virdhichand
- (e) 'Hunting of Wild Life' under the Wild Life Protection Act
- (f) u/s 21 of the Air Act, Power to impose restriction on the use of industrial plants.

3. Solve the following (any **two**) :—

12

- (a) A week after the media reported how medical waste from a hospital ended up on a city footpath, the nodal agency for collection hazardous materials has revealed that the problem of improper disposal pervades nearly the entire hospital system, seriously compromising to keep infections away from the city's streets and citizens.
 - (i) Under the Bio-Medical Waste Rules, explain the provisions dealing with handling of Bio-Medical Waste.
 - (ii) Explain 'Authorisation' procedure under the Bio-Medical Waste Rules.

[TURN OVER

10 : 1st half, 12-AM(v)

Con. 3272-MR-4214-12.

2

- (b) In a locality comprising of residential and educational hubs, the prestigious elite Tendulkar family decided to organize the wedding ceremonies of their eldest son, in their home and building complex itself. The celebrations included disco night, dandiya night, sangeet night etc.
- (i) Under the Noise Pollution Rules, what are the restrictions on the use of loudspeakers ?
 - (ii) What is 'Day' and 'Night' under the Noise Pollution Rules ? Would the location of Tendulkar's house fall under the Silence Zone ?
- (c) With another leopard found dead on Sunday, the third this year, state to probe recent deaths to ascertain if gang of poachers is at work. On Sunday evening, the decomposing body of an eight year old male leopard was found about 1 km from the forest boundary. Of its 18 claws, eight had been chopped off. The cat's skin claws and other body parts fetch high price to poachers.
- (i) u/s 12 of the Wild Life Protection Act, what are the provisions dealing with 'Grant of permit for special purposes' ?
 - (ii) State any three functions of the National Board under the Wild Life Protection Act.

4. Answer any **four** of the following :—

48

- (a) Under the Water Act, what are the functions of the Central Board ?
 - (b) 'Development in the field of Environmental Laws is more through judicial dynamism than legislation'. Explain with the help of decided cases.
 - (c) u/s 27 of the Wild Life Protection Act, what are the restrictions on entry in a Sanctuary ?
 - (d) u/s 11 of the Environment Protection Act, explain the power to take sample and procedure to be followed in connection therewith.
 - (e) Critically analyze the penal provisions under the Water Act.
 - (f) Explain how the Constitution of India had contributed in the Protection of the environment at large.
-

11 : 1st half, 12-AM(v)

Con. 3272-MR-4214-12.

3

(मराठी रूपांतर)
(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

१. खालील उत्तरे द्या (दोन वाक्यांपेक्षा अधिक नको) :-

२०

- (अ) देशीय जल प्रयोगशाळा यावर संक्षिप्त टीप द्या.
- (ब) वायु कायद्यांतर्गत 'मंडळ' ची संज्ञा काय ?
- (क) वैद्य-जैविक कचरा नियमावलीनुसार 'अॅक्ट' म्हणजे काय ?
- (ड) वायु कायद्यानुसार प्रदूषण होण्यापासून रोखण्यासाठी मंडळ कोणत्या न्यायालयाकडे अर्ज करू शकते ?
- (इ) ध्वनीप्रदूषण नियमावलीनुसार एज्युकेशनल् इस्टिट्यूशन ची संज्ञा स्पष्ट करा.
- (फ) पर्यावरण संरक्षण कायद्यांतर्गत 'गुन्ह्यांची दखल' म्हणजे काय ?
- (ग) वन कायद्याचा हेतू काय ?
- (ह) देशीय पर्यावरण न्यायाधिकरण कायद्यानुसार 'अॅक्सिडेंट' म्हणजे काय ?
- (च) धोकादायक कचरा नियमावलीनुसार धोकादायक कचऱ्याची आयात करण्यास केव्हा परवानगी देतात ?
- (छ) पर्यावरणीय संरक्षणासंबंधीत 'सस्टेनेबल डेव्हलपमेंट' म्हणजे काय ?

२. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :-

२०

- (अ) वायुकायद्यानुसार कंपनीने केलेले गुन्हे
- (ब) स्टॉकहोम परिषद
- (क) इको-लेबलिंग योजना
- (ड) रतलाम महानगरपालिका वि. वर्धचंद
- (इ) वन्यजीव संरक्षण कायद्याखाली 'वन्यजीवांची शिकार'
- (फ) वायु कायदा कलम २१ खाली कारखाना वापरावरचे निर्बंध घालावयाचे अधिकार.

३. खालील सोडवा (कोणतेही दोन) :-

१२

- (अ) वैद्यक कचरा रूग्णालयातून शहरातील पदपथावर कसा टाकला जातो हे मिडीयाने दाखवून आठवडा झाल्यावर, धोकादायक पदार्थ जमविणाऱ्या एका प्रतिथयश एजन्सीला असे लक्षात आले की, अशा अयोग्य व्यवस्थेचा प्रश्न संपूर्ण रूग्णालय यंत्रणेत पसरला असून त्याद्वारे शहरातील रस्ते व नागरिक यांच्यावर त्याचा संसर्ग होत आहे.

(१) वैद्य-जैविक कचरा नियमावलीनुसार, वैद्य-जैविक कचरा हाताळ्याच्या तरतूदी खुलासेवार सांगा.

(२) वैद्य-जैविक कचरा नियमावलीनुसार, 'ऑथरायझेशन' ची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

[TURN OVER]

12 : 1st half, 12-AM(v)

Con. 3272-MR-4214-12.

4

(ब) निवासी व शैक्षणिक संकुले असलेल्या परिसरात, माननीय प्रसिद्ध तेंडुलकर कुटुंबांनी त्यांच्या मोठ्या मुलाच्या लग्नाचा सोहळा त्यांच्या घरात व निवासी संकुलातच साजरा करण्याचे आयोजले. त्या सोहळ्यात डिस्कोनाईट, दांडियानाईट, संगीत नाईट इ. अंतर्भूत होते.

(१) ध्वनिक्षेपकाच्या वापरासंबंधाने ध्वनीप्रदूषण नियमानुसार कोणते निर्बंध आहेत ?

(२) ध्वनीप्रदूषण नियमानुसार 'दिवस' व 'रात्र' म्हणजे काय ? तेंडुलकरांच्या घराचे स्थान शांतता परिक्षेत्रामध्ये मोडते काय ?

(क) रविवारी सापडलेल्या आणखी एका चित्याच्या मृत शरीरामुळे, जो यावर्षीचा तिसरा मृतदेह आहे, राज्याने नजीकच्या घडलेल्या मृत्यूची चौकशी करण्याचे, काही शिकारी टोळ्या यामध्ये कार्यरत आहेत काय ह्याची शहानिशा करण्यासाठी ठरविले आहे. रविवारी संध्याकाळी वनक्षेत्राच्या हद्दीपासून १ कि. मि. अंतरावर एका आठ वर्षाच्या नर चित्याचे कुजलेले प्रेत सापडले. त्याच्या १८ पंजांपैकी ८ पंजे कापलेले होते. मार्जर जातीच्या पंजांची कातडीची व इतर अवयवांची शिकान्यांना चढी किंमत येते.

(१) वन्यजीव संरक्षण कायद्याच्या कलम १२ नुसार 'खास उद्देशांसाठी परवाना देण्या' संदर्भात काय तरतूदी आहेत ?

(२) वन्यजीव संरक्षण कायद्यांतर्गत देशीय मंडळाची कोणतीही तीन कर्तव्ये सांगा.

४. कोणत्याही चारांची उत्तरे द्या :-

४८

(अ) केंद्रमंडळाची वायु कायद्यांतर्गत कोणती कार्ये आहेत ?

(ब) 'पर्यावरण कायद्याच्या क्षेत्रात सुधारणा घडविण्यासाठी वैधानिक प्रक्रियेपेक्षा न्यायिक आधुनिक विचारसरणी अधिक कारणीभूत आहे' हे न्यायालयीन निकालांद्वारे (झालेल्या) सोदाहरण स्पष्ट करा.

(क) वन्यजीवन संरक्षण कायद्याचा कलम २७ नुसार अभयारण्य प्रवेशावर काय निर्बंध घातलेले आहेत ?

(ड) पर्यावरण संरक्षण कायद्याच्या कलम ११ नुसार नमुना घेण्याचा अधिकार व त्याची त्यानंतरची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

(इ) जल कायद्यांतर्गतच्या दंड तरतूदीचा टीकात्मक उदापोह करा.

(फ) पर्यावरण संरक्षणात मोठ्या प्रमाणावर भारतीय घटनेने कसे योगदान केलेले आहे हे खुलासेवार स्पष्ट करा.